

בס"ד, עש"ק פש' בראשית לסדר "ויהי אור", תשפ"ד

"מספקין מים ומזון"

בחזרתו ל"שטח ההתארגנות" התברר לו שהחיילים הקרביים עבורם מיועד המזון נמצאים כבר בעומק שטח האויב, באזור מסוכן שאין לו גישה אליו (ויש לעיין האם מותר/חובה עליו להסתכן לצורך הבאת מזון). הוא לא ידע מה לעשות עם כמויות האוכל שרכש ודאג מה יאכלו חיילי הפלוגה.

כיון שבאותה שעה הגיע למקום אדם נוסף שנשלח למשימה דומה, הם ישבו ודנו בדבר וגילו: "חלוצי צבא כשיכנסו בגבול העכו"ם ויכבשום וישבו מהן, מותר להן לאכול נבלות וטרפות ובשר חזיר וכיוצא בו, אם ירעב ולא מצא מה יאכל אלא מאכלות אלו האסורים. וכן שותה יין נסך, מפי השמועה למדו 'ובתים מלאים כל טוב' ערפי חזירים וכיוצא בהן". (רמב"ם פרק ח' ממלכים הל' א' – ומדובר גם במלחמת הרשות – ע"ש בנו"כ שגם לא מדובר בפקדו"נ). וכך נחה דעתם שללוחמים יהיה מה לאכול.

ובחזית – כיון שלא הגיעה אספקה, החיילים מצאו בטנקים מאכלים שנזרקו לעברם מאזרחים טובים בשעה שיצאו לשדה הקרב, אולם למרבית הצער מאכלים אלו בחלקם לא היו כשרים ולפיכך לא אכלו אותם עד עתה. הם סברו לאכול אותם עכשיו, שהרי אם ניתן לאכול מאכלות לא כשרים משלל האויב, ודאי יהיה מותר לאכול מאכלות לא כשרים שנתנו לא אנשים טובים?

אולם הרב הצבאי שהיה עימם הבהיר להם שההיתר של מאכלות אסורות הינו רק לשלל האויב ולא לאכילת מאכלים שלהם! (עיין חולין יז. ותוס' ד"ה "כ"י". וביד המלך על הרמב"ם הנ"ל בדיון בענין וכ"ז שלא מדובר בפקדו"נ).

ובעורף – הוא עדיין ישב עם ערימות המזון שרכש, והנה הוא קיבל הודעה מחברת האשראי, "הוצאה חריגה על קניית מזון נקלטה, אם מדובר על קניה עבור חיילים, חברת האשראי מעניקה זאת שי חנינם, נא להודיע למוקד".

לבשורות טובות, ישועות ונחמות!

הוא שוחרר מהמערכה (שהיתה 'מלחמת רשות' – עיין רמב"ם הלכות מלכים פרק ז' הלכה ד') כיון שקנה בית חדש ולא חנכו (רמב"ם פ"ז ממלכים הלכה ח'). הוא ניסה לערער ולהתנדב אולם בית הדין והכהן דחו את בקשתו באומרם שהפטור שלו מהמערכה איננו "רשות" בלבד אלא חובה (כך נראה מפשט לשון הרמב"ם שם בהלכה ט' ואילך, וע"ע במאמרו של הרב אריה כץ בהמעין תשרי תשפ"ד "חזרה מעורכי המלחמה" – רשות או חובה).

נאמר לו שהוא ואחרים במעמדו אינם שבים לביתם כי אם: "מספקין מים ומזון לאחייהם שבצבא ומתקנין את הדרכים" (רמב"ם שם הל' ט').

הוא שובץ לתפקיד אספקת מים ומזון, אולם עקב המהומה הגדולה לא ניתנו לו פקודות ברורות והוא לא ידע האם עליו לספק מים על חשבוננו ולקנות מזון מכספו (מעין 'מס' שמוטל עליו) או שהוא יקבל עבור כך תקציב מהצבא. וכך הוא מצא עמו במרכז קניות קונה מים ומזון עבור הפלוגה שאליה הוא שוייך, משלם בכרטיס האשראי שלו ואוסף קבלות...

הוא פנה למפקדו, שלא ידע מה להשיב לו. הם ניסו יחדיו לפתור את התעלומה ועיינו ומצאו: "רשות יש למלך ליתן מס על העם לצרכיו או לצורך המלחמות וקוצב לו מכס ואסור להבריח מן המכס..." (רמב"ם מלכים פרק ד' הלכה א'), ומכאן הם הסיקו שההוצאות מוטלות על המלך, שהרי הוא גובה מס לצורך המלחמות ומסתבר שצורך המלחמות כולל אף את המים והמזון¹ – והוא דאג לכמה צילומים של הקבלות...

אולם בלימוד המשנה היומית הוא גילה: "מאכילין...האכסניא דמאי (משנה דמאי פרק ג' משנה א') ופירש הרע"ב: "חיל של מלך ישראל העובר ממקום למקום ומוטל על בני המקום לפרנסם... (ועיין ברכות מז. ובמפרשים שיטות נוספות), וא"כ יש מציאות שמאכלם של החיילים מוטל על ה"אזרחים" – הוא לא ידע לפשוט את הספק.

מעוברת' שאז התשלום השנתי יהיה ל"ג חודשים!

¹ על פי הגמ' בסנהדרין יח: ורש"י שם, המלך היה משלם שכר שנתי לחייליו ולכן היה מעדיף שנה